

Onderafdeling Comité C1
Provinciale en plaatselijke overheidsdiensten

**Eindverslag nr. 2022/3
houdende de conclusies van de onderhandelingen die
op 12 januari 2022 en 9 februari 2022 werden gevoerd in de
onderafdeling 'Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap' van de eerste
afdeling van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten**

Over: het ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders en meer bepaald de artikelen de artikelen 2,3, 7, 9 paragrafen 2 en 3, 10 paragrafen 2 en 3, 19 en 20

Genoemd ontwerp wordt als bijlage aan dit eindverslag toegevoegd.

Door de afvaardiging van de overheid, samengesteld als volgt:

1. de heer Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, Voorzitter,
2. de heer Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, Ondervoorzitter,
3. de heer Jan Jambon, Vlaams minister-president van de Vlaamse Regering.

enerzijds,

en de afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties, samengesteld als volgt:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD),
- het Algemeen Christelijk Vakverbond Openbare Diensten (ACV Openbare Diensten),
- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt (VSOA),

en de afvaardiging van de werkgeversdelegaties, samengesteld als volgt:

- de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG),
- de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP),
- de vzw Zorgnet-icuro,

anderzijds,

werd over genoemd het ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders en meer bepaald de artikelen de artikelen 2,3, 7, 9 paragrafen 2 en 3, 10 paragrafen 2 en 3, 19 en 20

1° wat de vakorganisaties betreft,

- een akkoord bereikt met de ACOD;
- een akkoord bereikt met het ACV OD, met opmerkingen;
- geen akkoord bereikt met het VSOA.

Opmerkingen:

ACV OD

ACV Openbare Diensten wenst een aantal opmerkingen te plaatsen bij het ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders.

Algemeen gesteld vinden wij dat de EU-richtlijn slechts gedeeltelijk wordt omgezet; de motivatie is zeer summier (federaal, privésector, etc...). Opvallend bij de gedeeltelijke omzetting is dat er niet voor gekozen is om in Art III.60/12 de integrale lijst van de EU-richtlijn over te nemen. De kleine afwijkingen (veelal weglatingen) moeten door het toegevoegde punt 13 ondervangen worden?

In de bijlage art wordt bij art 14 lezen wij in de rechter kolom: Art. 16. §1.
"Overeenkomstig artikel III.115, §4, tweede lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018 zijn de auditcomités verantwoordelijk voor de aansturing en de opvolging van en het toezicht op het agentschap..."

Als we naar de samenstelling van het 'auditcomité' van de lokale besturen bestaat uit 4 onafhankelijke deskundigen, 2 leden op voordracht van de VVSG en 1 lid op voordracht van de VVP... Waarom is hier geen vertegenwoordiging op voordracht van de werknemers voorzien?

Wij vragen uitdrukkelijk dat de Vlaamse regering dringend werk maakt van het opnemen van een werknemersvertegenwoordiging in het auditcomité.

Artikelsgewijs:

In artikel 2 en artikel 3 worden het tweede en derde lid opgeheven in het provinciedecreet en het decreet lokaal bestuur.

De passage over het beschermd zijn (tweede lid) tegen een sanctie is mogelijks voldoende meegenomen in artikel 18 van het decreet, maar wij vragen ons af of de garantie van het derde lid (dat de verklaring van het personeelslid niet onder het inzagerecht valt voor de persoon over wie de verklaring gaat) voldoende hernomen wordt in artikel 17. Hierin staat namelijk dat de identiteit van de betrokken persoon

en info niet mag bekend gemaakt worden zolang onderzoeken lopen. Wij moeten dus vaststellen dat de huidige bescherming op dit vlak verder gaat dan wat gegarandeerd wordt in het decreet.

In artikel 7 2° wordt opgesomd wat begrepen moet worden onder 'externen'. Voor ons is het onduidelijk of de (vertegenwoordigers van de) vakorganisaties hierbij ten onrechte ontbreken of deze vergetelheid ondervangen wordt door 3° 'facilitator'?

Artikel 9 §2: los van de vraag of het hoofd van het personeel al de aangewezen persoon is om het interne meldingskanaal te zijn, zal het nog verder te delegeren aan een ander personeelslid het vertrouwen in de procedure zeker niet versterken.

Ondanks en rekening houdend met bovenstaande opmerkingen kunnen wij de onderhandelingen besluiten met een protocol van akkoord.

VSOA

De Europese richtlijn verplicht bedrijven en overheidsorganisaties veilige interne meldkanalen op te zetten voor het melden van onregelmatigheden. Daarnaast moeten lidstaten één of meer bevoegde autoriteiten aanwijzen waar meldingen kunnen worden gedaan. Dit zijn de zgn externe meldkanalen.

Zelfs een extern meldkanaal kan geen waarborg bieden op het bannen van vergeldingsacties¹ vanwege de hiërarchische overste, omdat men al vlug een stok vindt om de hond te slaan, laat staan een intern meldpunt. Immers indien een klacht intern wordt behandeld, houdt dit bovendien de mogelijkheid in van pesterijen en intimidaties, waardoor het welzijn van de klokkenluider in gevaar komt en zijn/haar werk quasi onmogelijk wordt gemaakt. Collega's mijden de klokkenluider; de samenwerking loopt mank, de melder krijgt de schuld. Een studie van de Federatie Nederlandse Vakbeweging in 2000 onthulde dat ca 40% van de klokkenluiders al dan niet onmiddellijk ontslag kreeg, terwijl er meer dan 30% zich ziek meldde.

Anderzijds werd reeds meermaals geattesteerd dat meldingen - zowel interne als externe - dikwijls op een sisser uitlopen. Voor interne meldingen ligt dit percentage echter vermoedelijk hoger dan bij externe meldingen. Men tracht immers veeleer de problemen 'uit te praten'. In (Nederlandse) vakliteratuur spreekt men van het 'poldermodel', waarbij de problemen eerder met de mantel der liefde en confraterniteit bedekt worden dan opgelost. Iedereen heeft wel boter op zijn hoofd. Op die manier snuikt men de efficiëntie van een melding: het risico op collusie is vrij groot. Men lost het probleem op door 'overleg' met geven en nemen. **Hierdoor ontbreekt de noodzakelijke transparantie, de (externe) verantwoording en de legitimiteit (zie rapport van de OESO, december 2012, over de invoering van een klokkenluidersinstantie in Nederland).**

Wij hoeven er geen verder uitleg over te geven dat dergelijke kwesties zich hoogstwaarschijnlijk ook in de lokale sector en ook bij de Vlaams overheid zullen voordoen. Wij vrezen niet enkel maar zijn ervan zelfs overtuigd dat het in meerdere gevallen zal leiden tot een doofpotoperatie, of met de methode "ons kent ons", zal worden toegedekt.

¹ Denk bv aan de ophefmakende zaak Demaegt die om dringende reden werd ontslagen nadat hij de corruptieparketjken van Germain Baudrin, de 'RTT-baas' had aangeklaagd (jaren '70) en het dossier 'Minister Moerman' - 2007 - bij de Vlaamse ombudsman, waarbij de "melder" van de mistoestanden, Prof. Dr Rudy Aernoudt, ontslagen werd als secretaris-generaal van het Vlaams Departement Economie op andere, eerder dubieuze gronden, ofschoon het Rekenhof hem (achteraf) volkomen gelijk gaf, of op Europees niveau de onthullingen van Paul van Buitenen die door zijn onthullingen Edith Cresson deed aftreden maar zelf op non-actief werd gezet

Ofschoon art. III.60/7 §2 een strikte neutraliteit oplegt aan de 'meldingskanalen', valt niet uit te sluiten dat die toch op één of andere manier het ondergeschikte personeelslid onder druk kunnen zetten om bv de melding af te zwakken of zelfs in te trekken.

De in het Decreet aangeduide functionaris kan zijn bevoegdheid delegeren aan een ander personeelslid, "onder zijn gezag". Dit ondergraaft niet alleen de rechtszekerheid, maar tevens de vertrouwelijkheid. Het Decreet lijkt ons op dit punt veel te algemeen. Wanneer en aan wie delegeert de aangeduide functionaris zijn bevoegdheid: ad hoc, op het moment dat een personeelslid een misbruik meldt of vooraf en algemeen? In het eerste geval is het gevaar van manipulatie van het navolgend onderzoek veel groter dan wanneer een bepaald personeelslid vast is gedelegeerd. Maar een dergelijk gedelegeerde is dan toch nog altijd hetzij een collega, hetzij een hiërarchisch hoger geplaatst persoon, die op subtiele wijze het leven van de klokkenluider zuur kan maken

Het Decreet voorziet weliswaar in de anonimiteit van een klacht, maar die dient gewaarborgd te zijn tot het einde van het onderzoek. In de Memorie van Toelichting stelt de Minister zelf dat 'een anonieme melding de beste bescherming tegen represailles' is. **Het is dan ook verwonderlijk dat hieraan niet meer dan één zinnetje is gewijd.**

De procedure die uitgeschreven is in het Ontwerp Decreet is veel te log en hopeloos en nodeloos ingewikkeld. Onduidelijk ook voor de betrokken personeelsleden. Verder is er ook voorzien dat het interne meldpunt de melding dient mee te delen aan Audit Vlaanderen of de Vlaamse Ombudsdienst. Wellicht beoogt de Decreetgever hierdoor de zekerheid te creëren dat de melding behandeld wordt. Maar wat indien de melding anoniem gebeurt? Er is dan geen enkele controle dat de melding wel degelijk onderzocht wordt. De enige garantie op opvolging die de melder in dat geval kan hebben, is wanneer hij de klacht niet via het interne kanaal, maar rechtsreeks bij Audit Vlaanderen of de Vlaamse Ombudsdienst heeft ingediend. De meldingen zonder gevolg zijn immers legio. En zoals Albert Einstein reeds stelde: "The world is a dangerous place to live, not because of the people who are evil, but because of the people who don't do anything about it".

Een interne melding kan afdoende zijn indien het gaat om kleinere incidenten, maar niet om meer structurele gevallen (Cfr. Caroline RAAT, "Een toevluchtsoord voor klokkenluiders", 2013). **Maar zelfs bij kleinere incidenten heeft men degelijke waarborgen nodig en is het verbod tot ontslag, overplaatsing, ... noodzakelijk.**

Art. III.60/12 §1 somt de verboden represaillemaatregelen op en voegt in puntje 13° eraan toe: "elke andere directe of indirecte handeling dan de handelingen, vermeld in punt 1° tot 12°, of elke nalatigheid die tot ongerechtvaardigde benadeling van de melder leidt of kan leiden. "

Door de toevoeging van het woord 'ongerechtvaardigde' houdt men de mogelijkheid open om maatregelen te nemen ten aanzien van de klokkenluider. Elke benadeling naar aanleiding van een melding is ongerechtvaardigd.

Een afdoend criterium blijkt de anonimiteit te zijn en daarmee direct verbonden, de persvrijheid. De meest 'succesvolle' meldingen blijken deze te zijn die via de pers naar buiten kwamen – weliswaar met alle gevolgen vandien voor de klokkenluider. **Het lijkt mij dan ook evident dat in het Decreet expliciet de bescherming van de melder wordt opgenomen indien die de melding via journalistieke weg uitbrengt.**

Voorstel.

In plaats van opnieuw ambtenaren te belasten met een controlerende functie ten aanzien van collega's, zou men zijn toevlucht kunnen nemen tot een 'extern-intern meldpunt' dat losstaat van de instantie waar men mee verbonden is. De Richtlijn geeft hiertoe de mogelijkheid en een aanzet in art. 8.5: "... of extern ter beschikking () gesteld door derden". **Het Decreet gaat hier niet op in, wat ons een gemiste kans lijkt.** Grote bedrijven besteden dit meldpunt uit aan een hierin gespecialiseerde instantie, zoals bv SpeakUp van People Intouch – er zijn ongetwijfeld nog andere instellingen die hetzelfde beogen - waarbij de 'anonieme dialoog' het centrale werkstuk van de melding is.

Misschien is het nu wel dé kans om een onafhankelijk paritair samengesteld toezichtsorgaan te creëren die dergelijke klachten en meldingen in alle objectiviteit onderzoekt en passende maatregelen neemt of doorverwijst naar gerechtelijke instanties. Wij vragen om dit voorstel ter harte te nemen en uit te werken omdat dit volgens ons de enige mogelijkheid is om een objectieve procedure voor klokkenluiders in het leven te roepen en ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk iets wordt gedaan aan misstanden. **Zo zal de Vlaamse regering tonen dat ze echt de bedoeling heeft om de onderwerpen bescherming, objectiviteit, neutraliteit via deze klokkenluidersprocedure te verbeteren.**

2° wat de werkgeversorganisaties betreft,

- een akkoord bereikt met de **VVSG**, met opmerkingen;
- een akkoord bereikt met de **VVP**, met opmerkingen;
- een akkoord bereikt met **Zorgnet-Icuro**, met opmerkingen.

Opmerkingen:

VVSG

- Lokale besturen moeten voldoende tijd krijgen om de klokkenluidersregeling op een kwaliteitsvolle manier in de eigen organisatie in te voeren. Een inwerkingtreding 10 dagen nadat het decreet in het Belgisch Staatsblad is verschenen is dan ook niet werkbaar. Voorzie in een overgangstermijn van één jaar voor lokale besturen.
- De lokale besturen vragen de Vlaamse overheid (ABB, Audit Vlaanderen) actieve ondersteuning en samenwerking bij de toepassing van dit decreet, o.m. bij het uitwerken van modellen, stappenplannen, enz.
- De lokale besturen vragen duidelijkheid over het samen sporen van de nieuwe klokkenluidersregeling enerzijds en andere al bestaande klachten- en meldingsystemen anderzijds, zoals de wetgeving welzijn op het werk, de klachtenregeling waarin lokale besturen moeten voorzien, de mogelijkheid om beslissingen aan te vechten bij het toezicht, de verplichting voor overheidspersoneel om misbruiken te melden bij het parket, de deontologische code voor medewerkers en mandatarissen, enz.

- De VVSG vraagt om de interne meldkanalen ook open te stellen voor lokale mandatarissen. Zo voorkomen we dat een misschien vrij beperkt probleem onnodig wordt uitvergroot bij een externe melding.
- De VVSG wil de organisatie van het interne meldpunt aan de besturen zelf overlaten. Het decreet kan de bepaling dat dit bij het hoofd van het personeel zit (die dit kan delegeren) wel inschrijven als terugvalpositie voor die besturen die geen andersluidende beslissing nemen.
- De VVSG wil ook meer ruimte voor samenwerking tussen lokale besturen voor de organisatie van het interne meldkanaal: dat moet ook kunnen via afspraken of een overeenkomst, en hoeft niet noodzakelijk te verlopen via een formeel samenwerkingsverband / interlokale vereniging.
- De VVSG vraagt om dit besluit na 2 jaar te evalueren en waar nodig bij te sturen.
- De VVSG vraagt garanties dat het sanctioneren van roekeloze meldingen mogelijk blijft.

VVP

De provincies gaan akkoord met het ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders en meer bepaald de artikelen de artikelen 2, 3, 7, 9 paragrafen 2 en 3, 10 paragrafen 2 en 3, 19 en 20; mits een opmerking op de inwerkingtreding van dit decreet. Met de inwerkingtreding 10 dagen na de publicatie van het decreet in het Staatsblad, krijgen de provinciebesturen weinig tijd om de regelgeving te implementeren.

Zorgnet-Icuro

In hoofdzaak komt het erop neer dat het bestuur de meldprocedure op haar maat moet kunnen organiseren, zonder een rigide keurslijf maar in lijn met de reeds bestaande meldprocedures, zoals voor de fraudezaken en pesten.

Zorgnet-Icuro kan de eerder aangehaalde opmerkingen herhalen:

Art. 8: geen opmerking op de tekst van het artikel.

In dit kader bevestigt Zorgnet-Icuro nogmaals dat private vzw 's gevat worden door privaat recht, in casu het privaat arbeidsrecht en niet door publiek recht .

Art. 9: §2

=> Het hoofd van het personeel => vervangen door "op lokaal niveau aangeduide bevoegde persoon of personen"

De zin eronder m.b.t. "het delegeren aan een personeelslid" vervalt dan
Zorgnet-Icuro is ervan overtuigd dat men op lokaal niveau best zelf kan uitmaken wie het meest geschikt is om deze rol van intern meldingskanaal op te nemen. Dit kan het hoofd van het personeel zijn maar ook een andere functie kan deze rol opnemen.

Art. 9: §3

=> "een bestaand intergemeentelijk samenwerkingsverband" en "een intergemeentelijk samenwerkingsverband tot stand brengen" => vervangen door "een samenwerkingsverband" en "een samenwerkingsverband tot stand brengen"
We herhalen dat het organiseren van een gezamenlijk intern meldingskanaal ook in andere samenwerkingsverbanden dan degene die beschreven zijn in het DLB moet mogelijk zijn.

Brussel, 19 april 2022

Voor de overheid,

Bart Somers,
Voorzitter, Vlaams minister van Binnenlands
Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen

Wouter Beke,
Ondervoorzitter, Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

Jan Jambon,
Minister-president van de Vlaamse Regering

Voor de werkgeversdelegaties,

Kris Snijkers,
Algemeen directeur Vereniging van Vlaamse
Steden en Gemeenten

Marc Collier
(Signature)

Digitaal ondertekend
door Marc Collier
(Signature)
Datum: 2022.04.27
10:01:01 +02'00'

Raymond Van Loock,
Directeur Vereniging van de Vlaamse
Provincies

**Marie-Claire
Theunis**
(Signature)

Digitaal ondertekend door
Marie-Claire Theunis
(Signature)
Datum: 2022.04.27 15:04:33
+02'00'

Klaartje Theunis,
Directeur P&O en VSB van de vzw Zorgnet-
Icuro

Voor de representatieve vakorganisaties,

**Willy Van
Den Berge**
(Signature)

Digitaal
ondertekend door
Willy Van Den
Berge (Signature)
Datum: 2022.04.22
16:08:46 +02'00'

Willy Van Den Berge,
Federaal secretaris van de Algemene
Centrale van de Openbare Diensten

Digitaal ondertekend
door Christoph
Vandembulcke
(Signature)
Datum: 2022.04.22
14:08:18 +02'00'

Christoph Vandembulcke,
Nationaal secretaris van het Algemeen
Christelijk Vakverbond - Openbare Diensten

Christel Demerlier,
Voorzitter regio Vlaanderen van het Vrij
Syndicaat voor het Openbaar Ambt Lokale en
Regionale besturen

Bijlage bij het eindverslag nr. 2022/3

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Provinciedecreet van 9 december 2005

Art. 2. In artikel 256 van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, worden het tweede en derde lid opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Art. 3. In artikel 223 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018 en het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, worden het tweede en derde lid opgeheven.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Art. 4. Aan artikel I.2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, gewijzigd bij het decreet van 2 juli 2021, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Dit decreet voorziet in de gedeeltelijk omzetting van richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden.”.

Art. 5. In artikel III.24 van hetzelfde decreet worden het tweede en derde lid opgeheven.

Art. 6. Aan titel III, hoofdstuk 2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt een afdeling 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 6. Klokkeluiden”.

Art. 7. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan afdeling 6, toegevoegd bij artikel 6, een artikel III.60/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/1. In deze afdeling wordt verstaan onder:

- 1° betrokken persoon: een natuurlijke persoon of overheidsinstantie die de melder aanwijst als de persoon aan wie de inbreuk wordt toegeschreven of met wie die persoon in verband wordt gebracht;
- 2° externen: een van de volgende personen die in het kader van zijn werk informatie over inbreuken heeft:
 - a) aandeelhouders en personen die behoren tot het bestuurlijk, leidinggevend of toezichhoudend orgaan van een overheidsinstantie, met inbegrip van leden die niet bij het dagelijks bestuur zijn betrokken, vrijwilligers en bezoldigde of onbezoldigde stagairs;
 - b) aannemers, onderaannemers en leveranciers en iedereen die werkt onder hun toezicht en leiding;
 - c) personen die informatie over inbreuken hebben verkregen in een inmiddels beëindigde werkrelatie;
 - d) personen van wie de werkrelatie nog moet beginnen en die informatie over inbreuken hebben verkregen tijdens de wervingsprocedure of andere precontractuele onderhandelingen;
- 3° facilitator: een natuurlijke persoon die een melder in het kader van het werk bijstaat in het meldingsproces en van wie de bijstand vertrouwelijk moet zijn;
- 4° inbreuk: een handeling of nalatigheid die voldoet aan een van de volgende voorwaarden:
 - a) ze is onrechtmatig;
 - b) ze ondermijnt het doel of de toepassing van regelgeving;
- 5° informatie over inbreuken: informatie, met inbegrip van redelijke vermoedens, over:
 - a) feitelijke of mogelijke inbreuken die hebben plaatsgevonden of zeer waarschijnlijk zullen plaatsvinden binnen de overheidsinstantie

- waar de melder werkt, heeft gewerkt of gesolliciteerd heeft of binnen een andere overheidsinstantie waarmee de melder in het kader van zijn werk in contact is geweest;
- b) pogingen tot het verhullen van inbreuken binnen de overheidsinstantie waar de melder werkt, heeft gewerkt of gesolliciteerd heeft of binnen een andere overheidsinstantie waarmee de melder in de context van zijn werk in contact is geweest;
- 6° melder: een natuurlijke persoon die in het kader van zijn werk verkregen informatie over inbreuken meldt of openbaar maakt;
- 7° meldingskanalen:
- a) de lijnmanagers of leidinggevendenden van de Vlaamse overheidsinstanties;
 - b) de hoofden van het personeel van de lokale overheden;
 - c) gezamenlijke interne meldingskanalen voor verschillende lokale overheden;
 - d) Audit Vlaanderen;
- 8° personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties; de personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 1° tot en met 8°.”.

Art. 8. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/2. Tenzij het anders vermeld is in deze afdeling, is deze afdeling van toepassing op de volgende overheidsinstanties:

- 1° de Vlaamse Regering en de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering;
- 2° de Vlaamse administratie;
- 3° de Investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid;
- 4° de provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen;
- 5° de secretariaten van de strategische adviesraden;
- 6° de volgende Vlaamse openbare instellingen:
 - a) De Watergroep;
 - b) de Vlaamse Radio- en Televisieomroep;
 - c) het Vlaams Fonds voor de Letteren;
 - d) de Vlaamse Instelling voor Technologisch onderzoek;
- 7° het Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos, het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics, het Eigen Vermogen KMSKA en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;
- 8° de Vlaamse overheidsinstanties die geen overheidsinstanties zijn als vermeld in punt 1° tot en met 7°, maar die voldoen aan al de volgende kenmerken:
 - a) ze maken deel uit van de Vlaamse deelstaatoverheid of zijn in handen van de Vlaamse deelstaatoverheid en vallen onder het exclusieve toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, in overeenstemming met verordening (EU) nr. 549/2013

van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;

- b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;
 - c) het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen of hun rechtstreekse of onrechtstreekse dochterondernemingen hebben minimaal de helft van de stemmen in de algemene vergadering;
- 9° de gemeenten;
 - 10° de districten;
 - 11° de provincies;
 - 12° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
 - 13° de samenwerkingsvormen, vermeld in deel 3, titel 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
 - 14° de welzijnsverenigingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
 - 15° de autonome verzorgingsinstellingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
 - 16° de verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door een provincie of een gemeente;
 - 17° de polders en de wateringen;
 - 18° de intergemeentelijke onderwijsvereniging, vermeld in het decreet van 28 november 2008 betreffende de interlokale onderwijsvereniging (ILOV).

Deze afdeling doet geen afbreuk aan decretale bepalingen die in een ruimere bescherming voor klokkenluiders voorzien.”.

Art. 9. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/3. §1. Personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, 2°, 6°, a), b) en c) en 7°, en externen kunnen informatie over inbreuken die een van deze overheidsinstanties begaat, intern melden bij een van de volgende meldingskanalen:

- 1° de betrokken lijnmanager;
- 2° Audit Vlaanderen.

De lijnmanagers, vermeld in het eerste lid, 1°, brengen Audit Vlaanderen op de hoogte van elke melding die ze ontvangen.

Het eerste lid, 2°, en het tweede lid gelden niet voor de personeelsleden van De Watergroep die intern kunnen melden bij de Interne Audit van De Watergroep.

Externen en personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3, 2°, e), tot g), artikel 60/2, eerste lid, 1°, 3° tot 5°, 6°, d) en 8°, en personeelsleden van het Eigen Vermogen KMSKA, melden informatie over inbreuken die de eigen overheidsinstanties begaat, intern bij de leidinggevende,

die de betrokken overheidsinstantie daarvoor aanwijst. Het tweede lid geldt niet voor de voormelde overheidsinstanties.

De lijnmanagers, vermeld in het eerste lid, 1°, en de leidinggevendenden, vermeld in het vierde lid, kunnen de behandeling van de melding delegeren aan een personeelslid onder hun gezag.

§2. Personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 9° tot 18°, kunnen informatie over inbreuken die de lokale overheden begaan, bij een van de volgende meldingskanalen intern melden:

- 1° het hoofd van het personeel;
- 2° het gezamenlijke interne meldingskanaal als de lokale overheid in kwestie deelneemt aan een gezamenlijk intern meldingskanaal als vermeld in paragraaf 3.

Het hoofd van het personeel, vermeld in het eerste lid, 1°, kan de behandeling van de melding delegeren aan een personeelslid onder zijn gezag.

§3. De overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 9° tot 18°, kunnen een bestaand intergemeentelijk samenwerkingsverband als vermeld in deel 3, titel 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, gebruiken als gezamenlijk intern meldingskanaal of daarvoor een intergemeentelijk samenwerkingsverband tot stand brengen conform deel 3, titel 3, hoofdstuk 2, van het voormelde decreet.”.

Art. 10. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/4 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/4. §1. Nadat personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties en externen de informatie over inbreuken die de Vlaamse overheidsinstanties begaan, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §1, van dit decreet, kunnen ze die informatie ook extern melden bij de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

In afwijking van het eerste lid kunnen personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties en externen informatie over inbreuken die Vlaamse overheidsinstanties begaan, rechtstreeks melden bij de Vlaamse Ombudsdienst, conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst, als ze menen dat de inbreuk niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.

§2. Nadat personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 9° tot 12°, 14° en 16°, met uitzondering van de extern verzelfstandigde agentschappen van privaatrecht die opgericht zijn door een provincie of een gemeente, informatie over inbreuken die deze overheidsinstanties begaan, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §2, kunnen ze die informatie ook extern melden bij Audit Vlaanderen.

In afwijking van het eerste lid kunnen deze personeelsleden informatie over inbreuken die deze overheidsinstanties begaan, ook rechtstreeks melden bij Audit Vlaanderen als ze menen dat de inbreuk intern niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.

Externen kunnen informatie over inbreuken die deze overheidsinstanties begaan, rechtstreeks extern melden bij Audit Vlaanderen.

§3. Nadat personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 13°, 15°, 17° tot 18°, en de extern verzelfstandigde agentschappen van privaatrecht die opgericht zijn door een provincie of een gemeente, informatie over inbreuken die deze overheidsinstanties begaan, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §2, kunnen ze die informatie ook extern melden bij de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

In afwijking van het eerste lid kunnen personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in het eerste lid, informatie over inbreuken die deze overheidsinstanties begaan, rechtstreeks melden bij de Vlaamse Ombudsdienst, conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst, als ze menen dat de inbreuk niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.”.

Art. 11. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/5 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/5. Melders mogen geen informatie bekendmaken die betrekking heeft op een van de volgende materies:

- 1° de veiligheid van het land;
- 2° geclassificeerde gegevens;
- 3° de bescherming van het beroepsgeheim van advocaten en van het medisch beroepsgeheim;
- 4° de gerechtelijke beraadslagingen;
- 5° het strafprocesrecht.”.

Art. 12. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/6 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/6. §1. Melders kunnen schriftelijk en via de telefoon of een ander spraakberichtsysteem informatie over inbreuken melden bij de meldingskanalen. Ze hebben ook het recht op een fysieke ontmoeting binnen een redelijke termijn.

§2. De meldingskanalen kunnen van mondelinge meldingen via een spraakberichtsysteem met gesprekopname:

- 1° een opname van het gesprek in een duurzame, opvraagbare vorm maken;

- 2° een volledig en nauwkeurig verslag laten opstellen door de personeelsleden die ervoor verantwoordelijk zijn om de melding te behandelen.

De meldingskanalen stellen de melders op de hoogte van de mogelijkheid van het systeem om gesprekken op te nemen, voor de start van het gesprek.

§3. De personeelsleden van de meldingskanalen, die ervoor verantwoordelijk zijn om de melding te behandelen, kunnen een nauwkeurig verslag opmaken van mondelinge meldingen via een spraakberichtsysteem zonder gespreksopnamefaciliteit.

§4. Als de melder toestemt, maken de meldingskanalen bij een fysieke ontmoeting op verzoek van de melder:

- 1° een opname van het gesprek in een duurzame en opvraagbare vorm;
2° een nauwkeurig verslag van het onderhoud, dat de personeelsleden opstellen die verantwoordelijk zijn voor de behandeling van de melding.

§5. Melders kunnen de schriftelijke weergave van het gesprek, vermeld in paragraaf 2 tot en met 4, controleren, corrigeren en voor akkoord tekenen.

§6. Melders kunnen informatie over inbreuken anoniem melden.”.

Art. 13. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/7 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/7. §1. De meldingskanalen ontvangen meldingen via systemen die door hun ontwerp, opzet en beheer op beveiligde wijze de vertrouwelijkheid beschermen van de volgende elementen:

- 1° de identiteit van de melder;
2° de identiteit van derden die in de melding worden genoemd;
3° informatie waaruit de identiteit van de melder of een derde kan blijken.

Alleen hoofden van het personeel, lijnmanagers, leidinggevenden, personeelsleden van Audit Vlaanderen en personeelsleden, aan wie de hoofden van het personeel, de lijnmanagers of de leidinggevenden, hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, conform artikel III.60/3, §1, vijfde lid, en §2, tweede lid, hebben toegang tot de informatie, vermeld in het eerste lid.

§2. Als de meldingskanalen een melding behandelen, nemen ze een strikte neutraliteit in acht. In geen geval wordt de melding behandeld door een persoon die betrokken is of was bij de feiten waarop de melding betrekking heeft.”.

Art. 14. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/8 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.60/8. §1. De meldingskanalen bevestigen de ontvangst van de melding aan de melder binnen zeven dagen na de dag waarop ze de melding hebben ontvangen, als ze binnen die termijn de melding nog niet afgehandeld hebben, tenzij in de volgende gevallen:

- 1° de melder verzet zich uitdrukkelijk tegen het krijgen van die ontvangstmelding;
- 2° het krijgen van die ontvangstmelding brengt de bescherming van de identiteit van de melder in gevaar.

Tenzij er nieuwe wettelijke of feitelijke omstandigheden zijn die een andere opvolging rechtvaardigen, kunnen externe meldingskanalen bij meldingen conform artikel III.60/4, §2, beslissen om in een van de volgende gevallen de melding niet in behandeling te nemen:

- 1° de inbreuk is van geringe betekenis;
- 2° de externe melding heeft betrekking op feiten die in een eerdere melding van de melder al zijn behandeld en de nieuwe melding bevat geen nieuwe informatie van betekenis.

In de gevallen, vermeld in het tweede lid, stuurt Audit Vlaanderen, de melder binnen zeven dagen nadat het de melding heeft ontvangen, naast de ontvangstmelding, vermeld in het eerste lid, de beslissing om de melding niet in behandeling te nemen en een motivatie voor die beslissing.

§2. De meldingskanalen gaan de juistheid na van de informatie en nemen de gepaste maatregelen als er een vermoeden van een inbreuk is.

§3. De meldingskanalen informeren de melder binnen drie maanden na de dag waarop ze de ontvangstmelding hebben verstuurd, of, als er geen ontvangstmelding naar de melder is gestuurd, binnen drie maanden nadat de periode van zeven dagen nadat de melding is gedaan, is verstreken, over de als opvolging geplande of genomen maatregelen en over de redenen daarvoor. De meldingskanalen geven daarbij geen informatie vrij die afbreuk doet aan het interne onderzoek of die het onderzoek of de rechten van de betrokken persoon schaadt.

Bij meldingen aan Audit Vlaanderen als vermeld in artikel III.60/4, §2, kan Audit Vlaanderen de termijn van drie maanden, vermeld in het eerste lid, verlengen tot maximaal zes maanden. In dat geval informeert Audit Vlaanderen de melder en de betrokken lokale overheid schriftelijk over de verlenging van de termijn en de reden daarvoor, voor de voormelde termijn van drie maanden verstreken is.

§4. Audit Vlaanderen brengt de melder op de hoogte van het eindresultaat van de onderzoeken."

Art. 15. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/9 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.60/9. §1. De Vlaamse overheid publiceert op een afzonderlijke, gemakkelijk herkenbare en toegankelijke pagina van de centrale website de volgende informatie:

- 1° de voorwaarden om in aanmerking te komen voor bescherming tegen represailles;
- 2° de elektronische adressen, de postadressen en de telefoonnummers van de interne en externe meldingskanalen, met de vermelding of ze de telefoongesprekken en de gesprekken via andere spraaksystemen opneemt;
- 3° de procedures voor meldingen van informatie over inbreuken bij de meldingskanalen en bij instellingen, organen en instanties van de Europese Unie, met inbegrip van:
 - a) de wijze waarop de meldingskanalen de melder kunnen vragen om de informatie te verduidelijken of bijkomende informatie te verstrekken;
 - b) de termijn voor het geven van feedback;
 - c) de soort en de inhoud van de feedback;
- 4° de informatie over de verwerking van persoonsgegevens;
- 5° de wijze waarop de melding wordt opgevolgd;
- 6° de remedies en procedures voor de bescherming tegen represailles en de beschikbaarheid van vertrouwelijk advies voor personen die overwegen tot melding over te gaan;
- 7° onverminderd artikel III.60/5, een duidelijke toelichting van de voorwaarden waaronder melders beschermd worden bij het schenden van enige geheimhoudingsregel;
- 8° de contactgegevens van de dienst, vermeld in paragraaf 2;
- 9° de rechten van de betrokken persoon.

De website vermeldt dat melders bij voorkeur intern melden als de inbreuk doeltreffend intern kan worden behandeld en de melder van mening is dat er geen risico op represailles bestaat.

De overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 1° tot 8°, en Audit Vlaanderen publiceren de informatie, vermeld in het eerste en het tweede lid, op hun website of verwijzen op hun website naar de webpagina op de centrale website van de Vlaamse overheid.

De overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 9° tot 18°, publiceren de informatie, vermeld in het eerste en tweede lid, op hun website.

§2. De Vlaamse administratie en de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 9° tot 18°, wijzen elk voor hun bevoegdheid de dienst aan die melders van inbreuken ondersteunt ten aanzien van Audit Vlaanderen en de Vlaamse Ombudsdienst. De voormelde bevoegde dienst verstrekt volledige en onafhankelijke informatie en advies over de beschikbare remedies en procedures die bescherming bieden tegen represailles en over de rechten van de betrokken persoon. De informatie en adviezen zijn gemakkelijk en kosteloos toegankelijk."

Art. 16. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van

19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/10 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.60/10. §1. De meldingskanalen houden een register bij van de ontvangen meldingen.

§2. Audit Vlaanderen houdt al de volgende gegevens bij:

- 1° het aantal ontvangen meldingen;
- 2° het aantal onderzoeken en procedures die naar aanleiding van de meldingen zijn ingeleid en het resultaat ervan;
- 3° als dat wordt vastgesteld, de geschatte financiële schade en de bedragen die zijn teruggevorderd na onderzoeken en procedures over de gemelde Inbreuken.

§3. Als de melder een melding richt aan een onbevoegd personeelslid of een onbevoegde overheidsinstantie, stuurt dat onbevoegde personeelslid of die onbevoegde overheidsinstantie de melding zo snel mogelijk op veilige wijze door naar het bevoegde personeelslid. Het onbevoegde personeelslid of de onbevoegde overheidsinstantie brengt de melder onmiddellijk op de hoogte van die doorzending.

Als de melder een systeem gebruikt dat niet voldoet aan de vereisten, vermeld in artikel III.60/7, §1, eerste lid, stuurt de ontvanger de melding zo snel mogelijk op een veilige wijze door naar het bevoegde personeelslid.

§4. De meldingskanalen mogen geen feiten bekendmaken die het economisch, financieel of commercieel belang van een overheidsinstantie kunnen schaden, tenzij dat noodzakelijk is voor de opvolging van de melding."

Art. 17. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/11 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.60/11. §1. Als die gegevens beschikbaar zijn, verwerken de meldingskanalen de volgende persoonsgegevens bij de behandeling en registratie van meldingen:

- 1° de naam van de melder;
- 2° de contactgegevens en de functie van de melder;
- 3° de naam van de facilitator of van derden die verbonden zijn met de melder en die het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werkgerelateerde context;
- 4° de naam en de functie van de betrokken persoon en informatie over de inbreuken van de betrokken persoon;
- 5° de naam van de getuigen;
- 6° schriftelijke meldingen;
- 7° het schriftelijke verslag van mondelinge meldingen, vermeld in artikel III.60/6, §2 en §3.

De meldingskanalen wissen onmiddellijk andere gegevens dan de gegevens, vermeld in het eerste lid, die niet relevant zijn om de melding te behandelen.

§2. De meldingskanalen maken de identiteit van de melder en alle informatie waarmee de identiteit van de melder direct of indirect achterhaald kan worden, niet bekend aan anderen dan de personeelsleden die bevoegd zijn om de melding te ontvangen en op te volgen conform artikel III.60/8, tenzij in al de volgende gevallen:

- 1° de melder stemt daarmee in;
- 2° er is een noodzakelijke en evenredige wettelijke verplichting in het kader van een onderzoek door nationale autoriteiten of gerechtelijke procedures, om de rechten van verdediging van de betrokken persoon te waarborgen.

De meldingskanalen maken de identiteit van de betrokken persoon en alle informatie waarmee de identiteit van de betrokken persoon direct of indirect achterhaald kan worden, niet bekend aan anderen dan de personeelsleden die bevoegd zijn om de melding te behandelen, zolang onderzoeken naar aanleiding van de melding of openbaarmaking lopen.

§3. Vóór de meldingskanalen de identiteit van de melder of de betrokken persoon bekendmaken, brengen ze de melder, respectievelijk de betrokken persoon daarvan schriftelijk op de hoogte, samen met de redenen daarvoor, tenzij die informatie de onderzoeken of gerechtelijke procedures in gevaar brengt.

§4. Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de algemene verordening persoonsbescherming kunnen de lijnmanager van de Vlaamse overheidsinstantie of het hoofd van het personeel van de lokale overheid, bij wie een melding is ingediend, beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het tweede tot en met het negende lid.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een onderzoek, op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. De duur van het onderzoek mag in voorkomend geval niet meer bedragen dan een jaar vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek dat de weigering of de beperking van de rechten, vermeld in het tweede lid, rechtvaardigt.

Als de betrokkene in het geval, vermeld in het eerste lid, tijdens de periode, vermeld in het tweede lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde functionaris

voor gegevensbescherming, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, de ontvangst daarvan.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming brengt de betrokkene schriftelijk, zo snel mogelijk en in elk geval binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het eerste lid. Verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of beperking hoeft niet te worden verstrekt als dat het onderzoek zou ondermijnen, met behoud van de toepassing van het achtste lid. Als het nodig is, kan de voormelde termijn met twee maanden worden verlengd, rekening houdend met het aantal aanvragen en de complexiteit ervan. De verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, brengt de betrokkene binnen dertig dagen vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van die verlenging en van de redenen voor het uitstel.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, en om een beroep in rechte in te stellen.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming noteert de feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing is gebaseerd. Die informatie houdt hij ter beschikking van de voormelde Vlaamse toezichtcommissie.

Nadat het onderzoek afgesloten is, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.

Als een dossier dat persoonsgegevens als vermeld in het eerste lid, bevat, naar het Openbaar Ministerie is gestuurd en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, en er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, mag de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming op het verzoek van de betrokkene overeenkomstig artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening pas antwoorden nadat het Openbaar Ministerie of, in voorkomend geval, de onderzoeksrechter heeft bevestigd dat een antwoord het onderzoek niet in het gedrang brengt of kan brengen.

§5. De meldingskanalen bewaren de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, gedurende respectievelijk tien of zes jaar al naargelang die gegevens betrekking hebben op misdrijven of Inbreuken.

§6. De meldingskanalen treden op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, ieder in het kader van de meldingen die ze behandelen.”.

Art.18. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/12 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.60/12. §1. Niemand binnen een overheidsinstantie mag in het kader van het werk de volgende maatregelen nemen als vergelding voor een melding of openbaarmaking:

- 1° schorsing, ontslag of soortgelijke maatregelen;
- 2° degradatie of het onthouden van bevordering;
- 3° overdracht van taken, verandering van locatie van de arbeidsplaats of verandering van de werktijden;
- 4° het onthouden van opleiding;
- 5° een negatieve evaluatie of arbeidsreferentie;
- 6° het opleggen of toepassen van een disciplinaire maatregel, berisping of financiële sanctie;
- 7° dwang, intimidatie, pesterijen en uitsluiting;
- 8° niet-omzetting van een tijdelijk contract in een contract voor onbepaalde duur, als het personeelslid de gerechtvaardigde verwachting had dat hem een contract van onbepaalde duur zou worden aangeboden;
- 9° schade, met inbegrip van reputatieschade op sociale media of financieel nadeel, met inbegrip van omzetederving en inkomstenderving;
- 10° opname op een zwarte lijst op basis van een informele of formele overeenkomst voor de hele overheidsinstantie, waardoor de melder geen baan meer kan vinden bij die overheidsinstantie;
- 11° intrekking van een licentie of vergunning, afgeleverd door een overheidsinstantie;
- 12° psychiatrische of medische verwijzingen;
- 13° elke andere directe of indirecte handeling dan de handelingen, vermeld in punt 1° tot en met 12°, die tot een ongerechtvaardigde benadeling van de melder leidt of kan leiden.

De Vlaamse Regering bepaalt doeltreffende, evenredige en afschrikkende administratieve of tuchtrechtelijke sancties voor iedereen die maatregelen als vermeld in het eerste lid, neemt.

§2. Het verbod, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, is van toepassing ten aanzien van melders in al de volgende gevallen:

- 1° de melders meldden informatie over een inbreuk conform artikel III.60/3 en III.60/4 of meldden informatie over een inbreuk bij een instelling, orgaan of instantie van de Europese Unie;
- 2° de melders hadden gegronde redenen om te geloven dat de gemelde informatie op het moment van de melding juist was.

Het verbod, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, is in de volgende gevallen van toepassing ten aanzien van melders als ze informatie over een inbreuk openbaar maken, waarvan ze gegronde redenen hadden om te geloven dat de gemelde informatie op het moment van de melding juist was:

- 1° ze hebben eerst intern en extern gemeld of ze hebben meteen extern gemeld conform artikel III.60/3 en III.60/4, en er zijn, conform artikel III.60/8, §1 tot §3, geen passende maatregelen genomen binnen drie

maanden nadat het meldingskanaal in kwestie de melding heeft ontvangen;

- 2° ze menen dat een van de volgende situaties zich voordoet:
- a) de inbreuk kan een dreigend of reëel gevaar vormen voor het algemene belang;
 - b) er bestaat naar aanleiding van een externe melding een risico op represailles of het is niet waarschijnlijk dat de inbreuk doeltreffend wordt behandeld door de bijzondere omstandigheden van de zaak.

§3. Het verbod, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, geldt niet alleen voor de melders, vermeld in paragraaf 2, maar ook voor de volgende personen:

- 1° personen die anoniem informatie over inbreuken hebben gemeld of openbaar hebben gemaakt, maar later geïdentificeerd zijn;
- 2° de facilitatoren en derden die verbonden zijn met de melders en juridische entiteiten, die eigendom zijn van de melders, voor wie de melders werken of met wie de melders in een andere werkgerelateerde context verbonden zijn.

§4. Bij gerechtelijke of administratiefrechtelijke procedures over maatregelen als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, waarbij de melders aantonen dat ze een melding of openbaarmaking hebben gemaakt en met benadeling zijn geconfronteerd, wordt aangenomen dat de maatregel een vergelding was voor de melding of de openbaarmaking. In voormelde gevallen toont de persoon die de benadelende maatregel heeft genomen aan dat die maatregel naar behoren is gemotiveerd.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt doeltreffende, evenredige en afschrikkende administratieve of tuchtrechtelijke sancties voor de volgende personen:

- 1° personen die een melding belemmeren of proberen te belemmeren;
- 2° personen die de geheimhouding van de identiteit van melders schenden;
- 3° personen die bewust onjuiste informatie hebben gemeld of openbaar gemaakt.

§6. Melders zijn niet aansprakelijk voor:

- 1° de verwerving van de informatie die ze melden of openbaar maken, conform paragraaf 2, behalve als de verwerving of openbaarmaking een strafbaar feit was;
- 2° het melden of openbaar maken van de informatie, conform paragraaf 2, als ze redelijke gronden hadden om aan te nemen dat de melding of openbaarmaking van de informatie noodzakelijk was om een inbreuk te onthullen.”.

Art. 19. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021 en 2 juli 2021, wordt aan dezelfde afdeling 6 een artikel III.60/13 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.60/13. Een overeenkomst of de arbeidsvoorwaarden kunnen geen bepalingen bevatten waarin afstand wordt gedaan van de rechten, vermeld in dit decreet. Bepalingen in die zin zijn nietig.”.

Art. 20. In artikel III.115 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, en het decreet van 2 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, vierde lid, wordt de zinsnede "de Vlaamse openbare instellingen van categorie A en de Eigen Vermogens met rechtspersoonlijkheid, die verbonden zijn aan de overheidsinstanties, vermeld in het eerste lid" vervangen door de zinsnede "de Vlaamse openbare instellingen, vermeld in artikel I.3, 4°";

2° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Brussel, ... (datum).

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS